

Oponentní posudek bakalářské práce Patricie Kostkové

Název práce: Rethinking Theology in the 21st Century. A Comparison of the Theology of the World by Richard Holloway, Rowan Williams and Slavoj Žižek

Autorka se ve své práci zabývá teologickou reflexí postmoderní situace v současné Evropě. Zaměřuje se na tři vybrané myslitele (Holloway, Williams, Žižek). Pokouší se porovnat jejich pojetí kulturních proměn, kterými prošly evropské společnosti v uplynulých desetiletích. U tří sledovaných myslitelů nalézá (vedle zvláštností ve stylu a kladení důrazů) analogie a paralelní myšlenkové postupy, zejména jistou podobnost v základní teologické (filosofické) odpovědi na rozpad společenského konsensu, celistvého pojetí skutečnosti a tradičních hodnot. Všichni tři sledovaní autoři opírají svou teologickou naději ohledně budoucího vývoje evropských společností o křesťanské pojetí mezilidské solidarity, sociality, a relationality („sociální zázrak“, „agapé“, „naprosté odpuštění“).

V úvodní části práce autorka komentuje svůj výběr studovaných myslitelů, a také jejich děl, která podrobuje hlubší analýze. Na základě této analýzy poté identifikuje několik (pět) tématických okruhů (týkajících se lidské situace v současném evropském kulturně společenském kontextu), společných všem třem myslitelům. Opakovaně konstatuje, že v pojetí všech tří autorů se současná situace vyznačuje roztržičností dříve celistvého pojetí člověka a světa do vzájemně více či méně volně spojených fragmentů. Závěrem konstatuje a dokládá, že u všech tří sledovaných myslitelů lze nalézt sjednocující rámec (společného jmenovatele) pro roztržičené fragmenty lidské situace v „teologii světa“ (theology of the world), založené na agapé (Žižek), resp. sociálním zázraku (Williams), resp. naprostém odpuštění (Holloway).

Práci bych vytkl ne zcela uspokojivou jazykovou úroveň. Vedle řady překlepů je zde poměrně dost stylistických a gramatických chyb (domnívám se, že přecenila svou jazykovou kompetenci a že měla práci napsat v českém jazyce). Autorčino shrnující hodnocení postmoderní situace v evropské kultuře je poměrně povrchní, místy až naivní. Její volba pouhých několika knih jakožto základu práce není úplně přesvědčivá. Chybí hlubší a reflektované zasazení právě těchto vybraných prací do širšího kontextu tvorby každého z nich. Chybí sekundární literatura, zahrnující kritické hodnocení vybraných autorů a jejich koncepcí. Za nepřijatelné považuji čerpat v bakalářské práci z Wikipedie (užívání internetových zdrojů samozřejmě není samo o sobě problematické).

Analytická a komparativní část práce se místy vyznačuje spíše esejistickým stylem, argumentace není vždy lineární, pojmově přesná (jednoznačná) a zřetelná, místy je spíše asociativní. Autorka se občas téměř doslova opakuje. Také dostatečně nezdůvodňuje, proč a jak identifikovala právě oněch pět tématických okruhů, které potom sleduje u všech tří myslitelů.

Autorčino opakované konstatování, že protože Žižek řeší některé podobné otázky jako Williams a Rowan, kulturní rozdíly mezi východní a západní částí Evropy už nehrají zásadní roli, není podloženo a rozhodně nevyplývá z její práce.

Závěrem shrnuji: cíl, který si Patricie Kostková ve své práci stanovila, v zásadě splnila, její studie ale trpí naznačenými nedostatky (viz výše), z nichž některé jsou poměrně závažné.
Navržené hodnocení: C až D

Pavel Hošek

4. června 2007